

Стаття 6. Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Конституція України.

Житомирщина: здобутки вдасться помножити

Житомирщина — одна з найбільших областей України, об'єднує понад 100 національностей, має багату історію, культуру та природу.

Через територію Житомирщини проходить найдовший шлях — Королівський. Це Батьківщина Сергія Корольова, Лесі Українки, Святослава Ріхтера та Олега Ольжича.

За останні 30 років Житомирщина разом із всією Україною пройшла великий шлях реформ. Серед останніх і найуспішніших, на мое особисте переконання, — реформа децентралізації, яка дала змогу оптимізувати органи місцевого самоврядування у менш кількісний та більш якісний склад.

За час втілення реформи Житомирщина незмінно очолювала загальний рейтинг регіонів щодо формування спроможних громад. Створено 12 міських, 22 селищні та 32 сільські ради у складі 66 об'єднаних територіальних громад, 56% з яких мають високий рівень спроможності. Кількість місцевих рад зменшилася на 566 одиниць. 23 райони області було реформовано у 4: Житомирський, Бердичівський, Коростенський, Новоград-Волинський.

На сьогодні Житомирщина являє собою розвинutий аграрно-індустриальний регіон України. Господарські суб'єкти області здійснюють зовнішньоторговельну діяльність з партнерами різних країн.

У надрах області сконцентровано понад 85% усіх загальнодержавних запасів кварцитів, апатитів, лабрадоритів і габро. Житомирщина забезпечує потреби України та країн зарубіжжя в титановому концентраті. На території регіону розташовані один з найвідоміших у державі каолінових родовищ, а наш Головинський кар'єр є одним із найважливіших об'єктів держави у видобувній галузі.

Промисловість Житомирщини сьогодні — потужна галузь економіки. А сума боргу регіону із заробітної плати, що утворився внаслідок скорочення виробництва і банкрутства підприємств у кризовий період, починаючи з 1997-го, зменшилася на 86%, або у 7 разів.

Цьогочі ми відзначали 35-ті роковини Чорнобильської трагедії. Житомирщина належить до регіонів, які найбільше постраждали від аварії на Чорнобильській атомній станції, оскільки значна частина її території опинилася в зоні підвищеного радіоактивного забруднення.

Водночас за період 1991—2021 років на Житомирщині було створено понад 100 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею приблизно 100 тис. га. За цей час площа природно-заповідного фонду Житомирської області збільшилась майже у 3,5 раза.

За роки Незалежності стірмко розвинулася медицина області. Створено Центр мікрохірургії ока; Центр крові; запрацювала Житомирська міська станція швидкої допомоги; завершено 16-річне будівництво консультативно-діагностичної поліклініки обласної клінічної лікарні ім. О. Ф. Гербачевського; відкрито Центр соціальної реабілітації для дітей з інвалідністю; обласний перинатальний центр; центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф; сучасний кардіохірургічний центр та найсучасніший Центр вертебрології та реабілітації, на базі якого згодом запрацював Дім ветерана.

Медики області вперше провели складну операцію зі стентуванням стовбура лівої вінцевої артерії, оперативне втручання на відкритому серці в умовах штучного кровообігу із зупинкою серцевої діяльності та унікальну операцію на серці — септальну абелляцію.

За час впровадження медичної реформи на Житомирщині вже побудували 50 амбулаторій, вони оснащені сучасними меблями та обладнанням. До кінця року загалом запрацюють 200 амбулаторій.

У зв'язку із епідемією коронавірусу відкрито ПЛР-лабораторії у Житомирі та Коростені.

На жаль, останні 7 років на сході країни триває війна, і наша область дуже болюче відчуває її наслідки. Славетні 95-ти окрема десантно-штурмова бригада, 30-та окрема механізована бригада ім. князя Костянтина Острозького, 26-та окрема артилерійська бригада імені генерала-хорунжого Романа Дащевича, тисячі добровольців та волонтерів стоять на захисті Незалежності та Соборності України.

Соціальний захист наших захисників — один із пріоритетів області. Покращити житлові умови за рахунок бюджетних програм вдалось 83 родинам загиблих учасників

У нашій області проживають 11065 матерів-героїнь. Таке почесне звання багатодітним жінкам було присвоєно за період 2004—2021 років.

Окреме місце у розбудові Житомирщини посідає розвиток культури. За 30 років в області організовано майже півсотні фестивалів; відкрито Житомирський обласний літературний музей; запроваджено Всеукраїнську премію ім. Івана Огієнка; краєзнавчу премію ім. Миколи Костриці; програму видання книжок «Соціально значуща література»; елемент нематеріальної культурної спадщини «Бортництво» внесено до Національного переліку НКС, що слугує самоідентифікації регіону; втілено Міжнародний проект «BAL-ZAKFEST», який став заходом співпраці у галузі культури трьох країн: Франції, України та Польщі; Житомирському музею космонавтики присвоєно статус «Національний».

3477 об'єктів культурної спадщини налічуються на Житомирщині, 14 з них мають національне значення.

Осoblivna uvera rozbivit turizmu na Jitomirshini pochala pridiljatisya protyagom ostanin rokiv. S'ygodnі v oblasti funkcionuyut tri turistichni informatsionni centri: u Berdichevi ta Korosteni — miski turistichni informatsionni centri i Jitomirsky oblasnyi TIC u Jitomirsi. Nezabarmo she dva turistichni centri z'явlyayutsya v Novograd-Bolin'skomu ta Olevs'ku.

Rozroblena Strategiya rozbivtu turizmu do 2030 roku, zapochatkovano shirochnu Vsesukrainysku turystichnu vystavku «ZT-EXPO» ta Vsesukrainyski turystichni marsh-tur «Kolo Ukrayini».

Za koishi oblasnogo budzhetu promarkovano p'ять oblasnix turistichnih marshrutiv. Vstanovleno 40 informatsionnih tablichok na turistichnih ob'ektaх. Na них mіstitsya tekstova informatsiya pro ob'ekt ukraains'ku, anglijs'ku mowamiv i shriftom Brailia i QR-kod z posilannym na audiodigid.

Takож rozpochalasja roba nad oblasnuyvannim infomatsionnih elektronnih terminaliv. Peresjy uye vstanovlennu v odnomu z turistichnih magnitiv oblasti — Nacionallymu musei kosmonavtiki imeni C. P. Korol'ova.

Uperše za roki Nезалежності u 2020-my Jitomirshina posila 4-te mіscere u sikh regioniv Ukrayini za vdvivduvanym vnutrishnim turistami.

26 raziv zvuchav g'min Ukrayini na chet' peremog sportsmeniv Jitomirshini na championatah svitu (12 zolotih nagod, 41 sribna ta 25 bronzovix), 39 — na championatah Evropy (22 «zolota», 34 «sribla» ta 21 «bronza»).

Za period Nезалежності Ukrayini 16 sportsmeniv Jitomirshini braли uchastu u Olimpijskix igrakh, a triatlonaitska Юlia Elistratova bula uchasietsya odrazu tryoх l'tin Olimpiad — u Pekini, Rio-de-Janeyro i Tokio.

Za ostannii 30 rokiv na noviy visokiy riven' viyshli komandi z i'govix vidiv sportu. Vidrodzheno futbolnyi klub «Polissya», yakij naразi g'rea u Perish lizi. Vperše v istorii Jitomirshini u 2020-my chovol'cha volейbol'na komanda «Jitich» zavoovala Kubok Ukrayini.

U zakladaх fizichnoj kultury ta sportu oblasti pidgotovleno 12 zasluzhenix majistriv sportu Ukrayini, 45 majistriv sportu Ukrayini m'jznaordnogo klassu, 428 majistriv sportu Ukrayini.

Ja vje 10-h головa, yakij ocholue Jitomirshku oblasnu radu za chasi Nезалежnosti Ukrayini. Perekonanij, sho za naustupni 5 rokiv nam vdastrya значno pomnожити zdobutki Jitomirshini: pidnati ekonomiku, rozwiniuti medycinu, populyarizuvati turizm ta zberegti kulturu.

Volodymyr FEDORENKO,
gолова Jitomirshky oblasnoj radi.

Основа для майбуття

Передумови відновлення незалежності України значною мірою формувалися на Житомирщині. Обласний центр став епіцентром подій, які дістали назву «Житомирський прорив». У березні 1989 року місто поринуло у хвилю мітингів. Люди вимагали демократизації суспільства, критикували монополію КПРС і тоталітаризм як форму політичного режиму в СРСР.

Oblasnyi center videnchav vysokoou naціональnoю svidomistyu. Samo tomu she za ponad rik do videnlenya nezalежnosti Ukrayini, 13 chervnia 1990-go, nad Jitomirshky miskou radoou bulo ofischno vstanovleno sinjohovty prapor. Z pochatkom strajku studentiv u kovtni 1990 roku jitomirshky molod'z, zokrema chleni Ordenu ukrainy miskix skaugtvardiyiv, priednaliya do protestuval'nikiv.

A kolis 19 serpnia 1991-go bula zdj-sena sproba derzhavnego pererotu, vikonkom i deputati Jitomirshky miskoy radi vranci naustupnogo dia vyslovili riushchij protest dijam putnistiv i progolosovali blyshchistu skladu za rishenya ne pidtrimuvati nazivaz DKN. Taka tverda pozicija stala vagonim vneskom u peremogu nad zakolotnikami.

Jitomirshina odnieso z perixh pochala nalagodjuvati m'jznaordnunu spivpracu z krajnimi Zakhidnoi Evropi. 1992 roku v oblasnym centriv videnlasi vystavka «Kontakt — Ukrayina» z metoou podalixh komerçinix zv'yzkiv z FRN. Jitomirshky p'dpriemstvo «Ekta-Prom» z 1992-go vperhe w Evropi rozpolachalo vypuskati plazmovi videokrani velikix rozmiriv. Sered ihnoi produktsii — tablo sistemi «Rada» u Verhovniy Radi Ukrayini, a dla translyaci finalyno matcu Ligi championiv u Geterborzi 2011 roku — najblyshiy u sviti 3D LED-televizor.

Jitomirshina p'dpriemstvo «Evrogold» e najblyshim u Evropi vironbikom prasuval'nikiv dozhok, a takож dozhok dla serfingu. A PAT «Jitomirshky maslозavod «Rud» e voldarem bagatyo m'jznaordnix nagorod; kohna tretya packa moroziva u Ukrayini vиготовлена na czymu pidpriemstvi. Znachnu pitomu chastyu u zagalno-ukrains'kemu vimiru stanovit' produktsiia zavodu «Jitomirshky lasoschi», a takож PAT «Ukrayina» pančišnoi fabriki. PAT «Malin'ska papera fabrika — Vaidman» vypuskae papir promislovoj priznachenija — vіd najtonsho u Ukrayini kondensatornogo do elektrozolazijnoho, cigarkovogo i strichok dla kassovix aparatov. Tuy, u Malini, rozmischaen takож edina v Ukrayini banknotna fabrika.

Znachnu doсяgnennya Jitomirshini w galuzi kultury. Najblyshix uspiv u riznix m'jznaordnix konkursax doсягла jitomirshky horova kapela «Oreja» zawdyki ketyrniku Oleksandru Vačeku. Za period nезалежnosti voni zdobili sim Gran-pr i ta ponad 20 perixh mіscere na m'jznaordnix konkursax. Najblysh v idomim dityachim mistec'kym kollektivom e razkrovij akademichni horografični anssambly «Sonechko» (keryvnik — Mihailo i Tetjana Guzuni). Jitomirshky oblasnyi dramatichni teatr i Jitomirshky lylkowy teatr otimali zvanja akademichnih. Takож minulogo roku Prezident Ukrayini Włodzimir Zelen'skiy priswojil statut «Nacionalyj» muzeu kosmonavtiki im. C. P. Korol'ova.

Tomy Jitomirshina vprodovzh 30 rokiv Nезалежnosti plakaе viteziznju elitu, rozwivaе i primnozhuje vlasni doсяgnennya ta posidae giidne mіscere u sikh regioniv nashoi derzhavi.

Vitalij BUНЕЧКО,
gолова Jitomirshky obldzhdadminstriacii.

ФОТОФАКТ

21 sijnia 1990 roku живий ланцюг завдовжки майже 800 кілометрів із кількох мільйонів українців з'єднав Івано-Франківськ, Стрий, Львів, Тернопіль, Рівне, Житомир і Київ. Ця масова акція стала маніфестацією незалежницьких устремлінь українців та провісником падіння СРСР. У Житомирі ланцюг єднання переріс у масовий мітинг на стадіоні «Спартак» (на знімку), в якому взяли участь понад 10 тисяч мешканців міста.

Foto z sityu Dergavnoho arkhivu Jitomirshky oblasti.

Хода нескорених

Початок

Житомирське Полісся за вільну Україну боролося протягом століть, розпочинаючи ще від відього Олега (він похований в Овручі), котрим мстився нерозумним хозарам за спалені поліські села. Саме в нашому краї стоять чотири із найдавніших міст держави: Коростень, Овруч, Радомишль, Житомир... Хто зна, чи була б нині Україна, якби їх жителі не захищали від татар та інших племен свою землю, мову, церкву.

А потім була козацька доба. В селі Паволоч, не подалік містечка Попільне, зародився Паволоцький полк — одне з найпотужніших, найдосвідченіших і найкваліфікованіших об'єднань Війська Запорозького. В селі й досі збереглися спогади про те, що в Паволоч сім разів приїздив і жив тут Богдан Хмельницький. Бували тут і Мазепа, і Пилип Орлик, та й інші — не було гетьмана, який би хоч раз не навідався в Паволоч. Про це тепер нагадують десятки пам'яток і пам'ятників. Ще й досі люди люблять брати воду з Богданової криниці в центрі села — бо й Хмельницький любив її пити, така вона чиста й цілуща.

Хто зна, може, справедливості й законності юного Пилипа Орлика навчили не тільки запорозькі козаки, а й трударі звичайного поліського села, де жила кохана дівчина?..

Інші спроби

Другою спробою — після козацької доби — відновити незалежність України стала жовтнева революція. Поки більшовики воювали з царською владою, в Києві утворилася Українська Народна Республіка, котра невдовзі злилася із Західноукраїнською, об'єднавши територію від Харкова до Львова та Ужгорода. Тоді багато українських героїв породила і житомирська земля.

Одні з найвідоміших — отамани Соколовські,

котрі мешкали в селі Горбулів неподалік містечка Черняхів.

Глава родини, Тимофій Соколовський, був нащадком давнього козацького роду з Черкащини, від Холодного Яру. Мати, Ядвіга, — зі шляхетної польської родини. Ще в 1917 році, коли революції ще не було, але цар уже відмовився від влади, родині вдалося перетворити Горбулівське училище на українську гімназію.

Та комуністична влада втрачали Україну не хотіла. Радянське військо заходило в села, відбирало все, вбивало непокірних.

Звісно ж, патріотична українська інтелігенція з таким змірилася не могла. Соколовські організували військо, котре відбирало в червоноармійців забране в селян майно і повертало його господарям.

Першим таке українське військо очолив Олексій Соколовський. Він мав лише 18 років, але був військовим працівником за освітою. «Потрібно тримати Україну», — сказав він, і під цей лозунг стали 300 жителів навколишніх сіл.

Друга світова війна не могла не розбудити патріотичного духу на Поліссі, не посіяти надію на утворення своєї держави. В одному з таких масивів і виникла вільна українська республіка із центром у містечку Олевську.

Олевська республіка проіснувала лише кілька місяців: від серпня до середини листопада 1941 року. Але зробити за цей час вдалося багато. Селянам повернули землю, відібрану колись у колгоспі. Почали відроджувати підірвані при відступі радянських військ промислові підприємства.

Відбудували поруйновану Свято-Миколаївську церкву, споруджену ще в 1564-му. Запрацювали українські школи, бібліотеки, залізничний рух, телефон, телеграф, пошта... Про це часто згадують земляки, збираючись 15 вересня на річницю «Поліської Січі» до Олевська: саме того дня в

Мітинг борців за незалежність України, що відбувався біля могили повстанців Коліївщини у селі Кодня Житомирського району, березень 1990 року.

1941-му патріоти складали тут присягу на вірність Україні.

...Останній бій воїнів УПА з радянськими солдатами на Житомирщині відбувся в 1955 році біля села Сушки Коростенського району. Сили були нерівні, але патріоти вирішили загинути, але не здаватися. Криївок на території нашої області були десятки...

Сьогодення

Так протягом століть, незважаючи на те, що спочатку російська імперська влада, а потім радянська українських патріотів називала зрадниками, націоналістами і знищувала їх, боротьба за незалежність України тривала. І коли в 1975-му в місті Гельсінкі уряди 33 держав Європи, Сполучених Штатів та Канади підписали акт безпеки та співробітництва, українські патріоти знову взялися до праці.

Житомирщина — одна з перших областей України, що утворила відділення Гельсінської спілки. Житомирська область була одним із найактивніших учасників цього діянства. Тоді у регіоні самовіддано працювали майже 2,5 тисяч рухівців та членів Гельсінської спілки. Підтримували їх багато патріотів.

В'ячеслав Дехтєвський, секретар обласної організації Української Гельсінської спілки, згадує:

— Житомирська філія Гельсінської спілки виникала 16 липня 1989 року завдяки зусиллям Василя Овсієнка. До осені тоді входили приблизно 10 чоловік.

Збиравалися і планували свої дії — виховання молоді, ознайомлення широкої маси земляків із багатьма фактами історії, як-то: репресії, Голодомор, Базарська трагедія та інші, що їх довго приховувала радянська пропаганда. Збиравалися часто, але щоразу в іншому місці: в скверах, гуртожитках, приватних помешканнях, бібліотеках, в обласній організації Спілки письменників України. Брали участь в усіх патріотичних та політических акціях, що проводили в Житомирі та області.

21 січня 1990 року відбувся ланцюг еднання, коли пліч-о-пліч стала вся Україна від Києва до Львова, нагадавши сучасникам про Акт Злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки. Житомирська область була одним із найактивніших учасників цього діянства. Тоді у регіоні самовіддано працювали майже 2,5 тисяч рухівців та членів Гельсінської спілки. Підтримували їх багато патріотів.

В'ячеслав Дехтєвський, секретар обласної організації Народного руху України, згадує:

— Підняття синьо-жовтого прапора над будівллю обласної ради 22 квітня 1990 року першими наважилися юнаки зі Спілки незалежної української

молоді Дубовик та Корнійчук із села Високе під Черняховом. Але спроба виявилася невдалою. Пропор ще до ранку міліція зняла, а Володі Дубовику довелося два роки відсидіти в Архангельській в'язниці.

Але питання синьо-жовтого прапора зі свого порядку денною патріоти не зняли.

Житомир був не єдиним містом в області, охопленим патріотичним поривом: через місяць два синьо-жовті прапори підняли в 12 із тодішніх 23 районів області.

Що далі?

Отже, 30 років Україна є незалежною державою на карті світу. Але за незалежністю вона платить кров'ю своїх найкращих синів і досі — починаючи з кіївського Майдану, з Героїв Небесної Сотні і продовжуючи героями АТО/ООС.

Щоб здобути незалежність України, патріоти протягом століть терпіли знищання і заслання, платили життям. Нарешті свою державу маємо. Що робити тепер, щоб тут виховувати патріотів і дати їм дорогу до влади?..

**Людмила НАТИКАЧА,
заслужений журналіст
України.**

**Фото з сайту Державного
архіву Житомирської
області.**

Підприємство внесено до списку потенційних постачальників високозахищених паперів багатьох країн.

Заслуговує на увагу на підприємстві й комплексна система безпеки, що спрямована на гарантування склонності в процесі виготовлення, переворотів, зберігання та відпуску продукції замовнику.

Не тільки папероробне обладнання, а й комплекс очисних споруд на фабриці — найсучасніші. Результативно впроваджується програма з ефективної заміни шкідливих компонентів виробництва паперу; ведеться робота щодо надання паперу біоцидних властивостей.

Команда професіоналів, яка працює на фабриці, прагне постійних інновацій, поглиблює фахову освіту, безперервно вдосконалює технології, шукає і застосовує нові види захисту. Фабрика, котра наступного року відзначатиме своє 25-ліття, і в майбутньому буде здатна виготовляти в стислі терміни необхідні обсяги якісної і високотехнологічної продукції, що радуватиме споживачів своєю ексклюзивністю.

**Богдан ЛІСОВСЬКИЙ.
Фото автора.**

Нині завдяки сучасній круглосітковій папероробній машині Фабрика банкнотного паперу виготовляє 3900 тонн банкнотного та захищеного паперу на рік. Виконуючи замовлення низки провідних іноземних компаній, ФБП Банкнотно-монетного двору НБУ вже поставила майже 10000 тонн паперу.

Успіхи фабрики зумовлені насамперед застосуванням сучасного обладнання та використанням передових сучасних технологій. Технологія поєднує в собі багатий іспанський досвід щодо очистки бавовни, високу ефективність турбостатів

для варіння бавовни з Італії, вищуканість швейцарського розмелювального обладнання із Франції, Італії, Англії, Фінляндії. А використання автоматизованої системи управління папероробною машинною Yoko-gawa в поєднанні з унікальною системою контролю якості паперу ставить підприємство за оснащеністю в один ряд зі світовими лідерами цієїгалузі.

Збалансоване застосування можливостей сучасної технології елементів захисту розширює коло замовників Фабрики банкнотного паперу та географію замовлень.

Розворот підготувала Оксана ЛУК'ЯНЕНКО

ХРОНІКА

Початок 1989 року — «Житомирська весна» на хвилі горбачівської перебудови з багатотисячними мітингами і національно-демократичним піднесенням перед першими частково вільними виборами народних депутатів СРСР 26 березня 1989 р.

21 січня 1990 року — через Житомирщину пройшов «живий ланцюг», приурочений до 71-ї річниці Акту Злуки УНР та ЗУНР. Ланцюг єднання перерів у масовий мітинг на стадіоні «Спартак», у якому взяли участь понад 10 тисяч житомирян.

Березень 1990 року — на виборах до Житомирської міської ради ухвалила рішення дозволити на території міста державним і громадським органам, підприємствам, установам і організаціям використання одночасно з діючою державною (радянською) українською національною символікою — синьо-жовтого прапора і тризуба — та виконання національного гімну «Ще не вмерла Україна».

13 червня 1990 року — Житомир став четвертим обласним центром і першим містом у Наддніпрянській Україні, де над будівллю міської ради встановили синьо-жовтій прапор.

22 січня 1991 року — перші в історії міста Загальноміські збори зі святкуванням Дня проголошення в 1918 році незалежності Української Народної Республіки та Дня Соборності України.

20 серпня 1991 року — Житомирська міська рада першою в Україні провела надзвичайну сесію на другий день перевороту ДКНС (ГКЧП) і засудила ДКНС як антиконституційний, злочинний путь КПРС проти власного народу. Виконком міськради попередив усіх посадових осіб у місті про кримінальну відповідальність за виконання рішення ДКНС і спрямував телеграму Борису Єльчину з підтримкою його боротьби проти військової хунти. На площі Корольова перед міськрадою відбувся мітинг проти ДКНС, який вів народний депутат України Яків Зайко, майбутній Герой Небесної Сотні.

26 серпня 1991 року — виконком Житомирської міськради прийняв рішення про припинення діяльності КПРС на території Житомира.

Вересень 1991 року — бердичівлянин Лесь Мальований оголосив голодовку з вимогою негайного підняття українського національного прапора над міською радою, демонтажу пам'ятників Леніну і Котовському, передименування вулиць і площ, передачі віруючим костелу і кляштору, вшанування жертв комуністичного режиму.

11 жовтня 1991 року — Житомирська міськрада однією з перших в Україні розпочала процес декомунізації топонімів прийняттям постанови про повернення історичних назв вулицям і площам міста.

1 грудня 1991 року — 95,06% мешканців області, які взяли участь у Всеукраїнському референдумі, висловилися на підтримку незалежності нашої держави.

1 лютого 1